EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 26.11.2024
COM(2024) 718 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Italian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Italian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EU) 2024/1263 ja erityisesti sen 17 artiklan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

(1) Uudistettu EU:n talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. EU:n talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263[1] yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97[2] ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU[3] kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään varmistamaan julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu uudistusten ja investointien avulla. Sillä edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttava ja johdonmukainen sääntöjen noudattamisen valvonta.

(2) Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat, jotka jäsenvaltiot toimittavat neuvostolle ja komissiolle, ovat uuden talouden ohjausjärjestelmän keskiössä. Suunnitelmilla on määrä saavuttaa seuraavat kaksi tavoitetta: i) on varmistettava, että julkinen velka on sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralla tai pysyy maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja pidettyä sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä, ja ii) varmistettava sellaisten uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Tätä varten kussakin suunnitelmassa on määrä

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

esittää nettomenopolkua[4] koskeva keskipitkän aikavälin sitoumus, joka käytännössä asettaa budjettirajoitteen neljän tai viiden vuoden pituiseksi suunnitelman voimassaoloajaksi (jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen). Lisäksi suunnitelmassa on määrä selostaa, miten jäsenvaltio varmistaa sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä (mahdolliseen makrotalouden epätasapainomenettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja miten kyseinen jäsenvaltio aikoo edistää unionin yhteisiä painopisteitä. Julkisen talouden sopeutuskausi kestää neljä vuotta, ja sitä voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden, joka täyttää asetuksessa (EU) 2024/1263 säädetyt kriteerit.

(3) Suunnitelman toimittamisen jälkeen komission on määrä arvioida, täyttääkö se asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

(4) Neuvoston on määrä antaa komission suosituksesta suositus, jolla asetetaan kyseisen jäsenvaltion nettomenopolku ja tarvittaessa hyväksytään julkisen talouden sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus.

ITALIAN KANSALLISTA KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN FINANSSIPOLIITTIS-RAKENTEELLISTA SUUNNITELMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

(5) Italia toimitti kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa neuvostolle ja komissiolle 15 päivänä lokakuuta 2024. Suunnitelma toimitettiin asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä määräajan pidennystä noudattaen, kuten komission kanssa oli sovittu Italian esittämät perustelut huomioon ottaen.

Suunnitelman toimittamista edeltävä prosessi

(6) Komissio lähetti Italialle 21 päivänä kesäkuuta 2024 asetuksen (EU) 2024/1263 9 artiklan mukaisesti viiteuran[5]. Komissio julkaisi viiteuran 15 päivänä lokakuuta 2024[6]. Viiteura on riskiperusteinen ja sillä varmistetaan, että viimeistään julkisen talouden sopeutuskauden päättyessä ja ilman muita sopeutuskauden jälkeen toteutettavia julkisen talouden toimenpiteitä julkinen velka on uskottavasti lasku-uralla

---

4 Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

5 Jäsenvaltioille ja talous- ja rahoituskomitealle ennakolta toimitettu ohjaus sisältää viiteurat pidentämättömälle (neljän vuoden) sopeutuskaudelle ja pidennetylle (seitsemän vuoden) sopeutuskaudelle. Se sisältää myös tärkeimmät lähtöolosuhteet ja taustaoletukset, joita keskipitkän aikavälin julkista velkaa koskevassa komission ennustekehyksessä on käytetty. Viiteura on laskettu komission velkakestävyysraportissa (*Debt Sustainability Monitor 2023*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) kuvatun menetelmän perusteella. Sen perustana on komission kevään 2024 talousennuste ja sen vuoteen 2033 asti ulottuva keskipitkän aikavälin pidennys. Pitkän aikavälin BKT:n kasvu ja ikääntymisestä aiheutuvat kustannukset ovat komission ja neuvoston yhteisen ikääntymisraportin (*2024 Ageing Report*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) mukaisia.

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#italy

tai pysyy keskipitkällä aikavälillä maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan sopeutuskauden aikana laskettua alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen ja keskipitkällä aikavälillä pidettyä kyseisen viitearvon alapuolella. Keskipitkällä aikavälillä tarkoitetaan sopeutuskauden päättymistä seuraavaa kymmenen vuoden ajanjaksoa. Viiteura on asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan d kohdan sekä 7 ja 8 artiklan mukaisesti myös alijäämän vertailuarvon, velkakestävyyttä koskevan turvalausekkeen ja alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen mukainen. Italian viiteuran mukaan nettomenot eivät saisi komission oletusten perusteella ja olettaen, että sopeutuskausi on seitsemän vuotta, kasvaa taulukossa 1 esitettyjä lukemia enempää. Tämä vastaa sopeutuskaudella (2025–2031) 1,5 prosentin ja suunnitelman kattamalla ajanjaksolla (2025–2029) 1,5 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua.

Taulukko 1: Komission Italialle 21 päivänä kesäkuuta 2024 esittämä viiteura

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Keskiarvo 2025–2029	Keskiarvo 2025–2031
Nettomenojen enimmäiskasvu (vuotuinen, %)	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5

Lähde: Komission laskelmat.

(7) Italia ja komissio kävivät heinäkuusta syyskuuhun 2024 teknisen vuoropuhelun asetuksen (EU) 2024/1263 12 artiklaa noudattaen. Vuoropuhelun keskiössä olivat Italian kaavailema nettomenopolku ja sen taustaoletukset (erityisesti makrotaloudelliset oletukset ja joustot), kaavailtu sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus, kuten uudistukset yksityisoikeuden, julkishallinnon, lastenhoidon, liiketoimintaympäristön, verohallinnon, julkisten menojen hallinnan ja valtion omistamien yritysten alalla, sekä sellaisten kaavailtujen uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä eli oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää, yhteiskunnan ja talouden resilienssiä, energiaturvallisuutta ja puolustusvoimavarojen kehittämistä.

(8) Italian suunnitelmaan sisältyvien tietojen mukaan Italia toteutti syyskuussa 2024 asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan 3 kohtaa ja 36 artiklan 1 kohdan c alakohtaa noudattaen työmarkkinaosapuolten, paikallis- ja alueviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisen.

(9) Italian finanssipoliittinen neuvosto (parlamentin talousarviovirasto) on antanut lausuntonsa nettomenopolun perustana olevasta makrotalouden ennusteesta ja makrotaloudellisista oletuksista. Lausunnossaan se totesi, että tärkeimpien makrotaloudellisten muuttujien ennusteet ovat hyväksyttävissä rajoissa, vaikkakin jotkin niistä ovat lähellä ylärajaa, ja että yleinen näkymä riippuu elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimääräisestä ja oikea-aikaisesta täytäntöönpanosta sekä kansainvälisen tilanteen vakaudesta.

(10) Parlamentti hyväksyi suunnitelman 9 päivänä lokakuuta kuultuaan useita sidosryhmiä, mikä on tapana parlamentin päättäessä talousarviota koskevien suunnitteluasiakirjojen hyväksymisestä.

Muut asiaan liittyvät prosessit

(11) Neuvosto totesi 26 päivänä heinäkuuta 2024, että Italialla on liiallinen alijäämä, sillä alijäämäkriteeriä ei ollut noudatettu.[7] Tämä suositus annetaan samaan aikaan kuin SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla annettu neuvoston suositus Italialle julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi[8]. Näiden suositusten samanaikaisella hyväksymisellä, joka vastaa uuden talouden ohjausjärjestelmän tarpeita ja on siihen siirtymisen myötä perusteltua, varmistetaan suositeltujen sopeutusurien johdonmukaisuus.

(12) Italia toimitti vuotta 2025 koskevan alustavan talousarviosuunnitelmansa 15 päivänä lokakuuta 2024. Komissio antoi tästä alustavasta talousarviosuunnitelmasta lausunnon [26 päivänä marraskuuta 2024][9].

(13) Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Italialla on makrotalouden epätasapainoja. Italialla on edelleen haavoittuvuuksia, jotka liittyvät erityisesti suureen julkiseen velkaan ja heikkoon tuottavuuden kasvuun yhdistettynä työmarkkinoilla ja rahoitusmarkkinoilla yhä ilmeneviin heikkouksiin, millä on rajatylittävää merkitystä.[10]

(14) Neuvosto antoi 21 päivänä lokakuuta 2024 Italialle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia[11].

YHTEENVETO SUUNNITELMASTA JA KOMISSION ARVIO SIITÄ

(15) Komissio on arvioinut suunnitelman asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklaa noudattaen seuraavasti:

Tausta: makrotalouden ja julkisen talouden tilanne ja näkymät

(16) Talouden toimeliaisuus Italiassa lisääntyi 0,7 prosenttia vuonna 2023, mikä johtui kulutuksesta ja investoinneista, joita vauhdittivat valtion kannustimet. Myös nettovienti edisti kasvua, kun taas negatiivinen varastosykli jarrutti sitä. Komission syksyn 2024 talousennusteessa talouden odotetaan vuonna 2024 kasvavan 0,7 prosenttia investointien jatkaessa kasvuaan samalla kun yksityinen kulutus polkee paikallaan. Nettoviennin odotetaan tukevan kasvua tuonnin vähentyessä, kun taas varastot heikentävät sitä. Vuonna 2025 reaalisen BKT:n odotetaan kasvavan 1,0 prosenttia, mikä johtuu kotitalouksien kulutuksesta, jota tukee reaalipalkkojen kasvu. Kokonaisinvestointien odotetaan kasvavan vain hyvin vähän, sillä asuntojen peruskorjauksiin liittyvä rakentaminen hiipuu. Vuonna 2026 reaalisen BKT:n odotetaan kasvavan 1,2 prosenttia pääomamenojen lisääntyessä elpymis- ja palautumissuunnitelmaan liittyvien menojen sekä rahoitusolosuhteiden helpottumisen ansiosta. Italian potentiaalisen BKT:n odotetaan ennustekaudella (2024–2026) supistuvan hieman vuoden 2024 1,3 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2026. Työttömyysaste oli 7,7 prosenttia vuonna 2023, ja komissio ennakoi sen olevan 6,8 prosenttia vuonna 2024, 6,3 prosenttia vuonna 2025 ja 6,2 prosenttia vuonna 2026. Inflaation (BKT-deflaattorin), joka vuonna 2023 oli 5,8 prosenttia, ennakoidaan

---

7 EUVL L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2124/oj.

8 Suositus neuvoston suositukseksi julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Italiassa, 26.11.2024, COM(2024) 954 final.

9 Komission lausunto Italian alustavasta talousarviosuunnitelmasta, 26.11.2024, C(2024)9057 final.

10 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, COM(2024) 600 final, lisäys 4.

11 Neuvoston suositus Italian talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta, ei vielä julkaistu.

hidastuvan 1,6 prosenttiin vuonna 2024, kiihtyvän 1,9 prosenttiin vuonna 2025 ja hidastuvan 1,8 prosenttiin vuonna 2026.

(17) Julkisen talouden kehityksestä voidaan todeta, että vuonna 2023 Italian julkisen talouden alijäämä oli 7,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan se supistuu 3,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024, 3,4 prosenttiin vuonna 2025 ja politiikan säilyessä muuttumattomana 2,9 prosenttiin vuonna 2026. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteessa on otettu huomioon vuodeksi 2025 laadittu Italian talousarvioesitys, jonka hallitus toimitti kansalliselle parlamentille lokakuussa. Julkinen velka oli vuoden 2023 lopussa 134,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan velkasuhde kasvaa vuoden 2024 loppuun mennessä 136,6 prosenttiin. Perusylijäämistä huolimatta velkasuhteen ennakoidaan kasvavan vuoden 2025 loppuun mennessä 138,2 prosenttiin ja vuoden 2026 loppuun mennessä 139,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission julkisen talouden ennusteessa ei sellaisenaan oteta huomioon keskipitkän aikavälin suunnitelmiin sisältyviä politiikkasitoumuksia ennen kuin niiden tukena on uskottavasti ilmoitettuja ja riittävän tarkasti määritettyjä konkreettisia politiikkatoimenpiteitä.

Nettomenopolku ja tärkeimmät Italian suunnitelmaan sisältyvät makrotaloudelliset oletukset

(18) Italian kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma kattaa vuodet 2025–2029, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus seitsemäksi vuodeksi.

(19) Suunnitelma sisältää kaikki asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklassa edellytetyt tiedot.

(20) Suunnitelmassa sitoudutaan taulukossa 2 esitettyyn nettomenopolkuun, joka vastaa 1,6 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua vuosina 2025–2029. Lisäksi Italia sitoutuu uudistusten ja investointien kokonaisuuteen, jotta sopeutuskausi voidaan pidentää seitsemään vuoteen (2025–2031), joiden aikana nettomenojen kasvun ennakoidaan olevan keskimäärin 1,5 prosenttia. Suunnitelmassa ilmoitettu keskimääräinen nettomenojen kasvu sopeutuskaudella (2025–2031) noudattaa komission 21 päivänä kesäkuuta 2024 toimittamaa viiteuraa. Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalisen BKT:n kasvu heikkenee asteittain 1,4 prosentista 0,3 prosenttiin vuosina 2024–2031. Lisäksi suunnitelmassa oletetaan BKT-deflaattorin kasvuvauhdin pysyvän sopeutuskauden aikana suurin piirtein samalla tasolla noin 2 prosentissa.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkiseen velkaan

(21) Jos nettomenopolku, johon suunnitelmassa on sitouduttu, ja sen perustana olevat oletukset toteutuvat, julkinen velka, joka vuonna 2024 oli 135,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaisi suunnitelman mukaan 137,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2027 loppuun mennessä, minkä jälkeen se supistuisi sopeutuskauden loppuun (2031) mennessä 132,5 prosenttiin, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee. Sopeutuksen jälkeen keskipitkällä aikavälillä (vuoteen 2041) velkasuhteen ennustetaan suunnitelman mukaan supistuvan tasaisesti 113,7 prosenttiin vuoteen 2041 mennessä. Näin ollen julkisen talouden velkasuhde kääntyisi suunnitelman mukaan sopeutuskauden loppuun mennessä (2031) lasku-uralle. Tämä on uskottavaa, sillä suunnitelman oletusten perusteella velan arvioidaan kaikissa komission velkakestävyysanalyysin deterministisissä stressitesteissä supistuvan sopeutuskautta

seuraavien kymmenen vuoden aikana ja stokastiset ennusteet viittaavat siihen, että velka supistuisi riittävän suurella todennäköisyydellä.

Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan a alakohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velkavaatimusta.

Taulukko 2: Nettomenopolku ja tärkeimmät Italian suunnitelmaan sisältyvät oletukset

						Sopeutuskauden pidentäminen				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Keskiarvo suunnitelman voimassa oloaikana 2025–2029	Keskiarvo sopeutuskaudella 2025–2031
Nettomenojen kasvu (vuotuinen, %)	–1,9	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	1,6	1,5
Nettomenojen kasvu (kumulatiivinen, perusvuodesta 2023, %)	–1,9	–0,7	0,9	2,8	4,6	6,2	7,4	8,7	–	–
Potentiaalisen BKT:n kasvu (%)	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,7	0,5	0,3	1,1	0,8
Inflaatio (BKT-deflaattorin kasvu) (%)	1,9	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0

Lähde: Italian kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja komission laskelmat.

Taulukko 3: Julkisen velan ja julkisen talouden rahoitusaseman kehittyminen Italian suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)	134,8	135,8	136,9	137,8	137,5	136,4	134,9	133,9	132,5	113,7
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	–7,2	–3,8	–3,3	–2,8	–2,6	–2,3	–1,8	–1,7	–1,5	–1,9

Lähde: Italian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkisen talouden rahoitusasemaan

(22) Suunnitelmaan sisältyvien nettomenopolun ja oletusten perusteella julkisen talouden alijäämä supistuisi 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja 1,5 prosenttiin

suhteessa BKT:hen vuonna 2031. Näin ollen suunnitelman mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi sopeutuskauden lopussa (2031) 3 prosentin viitearvoa. Myöskään sopeutuskautta seuraavien kymmenen vuoden aikana (eli vuoteen 2041) julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi 3 prosentin viitearvoa. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan b alakohdassa ja 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä alijäämävaatimusta.

Julkisen talouden sopeutuksen aikaprofiili

(23) Suunnitelmassa kuvattu rakenteellisen perusjäämän muutoksena mitatun julkisen talouden sopeutuksen aikaprofiili on hieman etupainotteinen verrattuna asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan c alakohdassa tarkoitettuun pääsääntöisesti lineaariseen polkuun. Rakenteellisen perusjäämän ennustetaan erityisesti parantuvan 0,6 prosenttia sekä vuonna 2025 että vuonna 2026, minkä jälkeen se paranee vuosittain 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2031 asti. Tämän seurauksena julkisen talouden sopeutus on suunnitelman neljän ensimmäisen vuoden aikana suuri suhteessa kokonaissopeutukseen. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku on suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 6 artiklan c alakohdassa säädetyn, lykkäämisen kieltävän turvalausekkeen mukainen.

Taulukko 4: Rakenteellisen perusjäämän kehittyminen Italian suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Rakenteellinen perusjäämä (% suhteessa BKT:hen)	–4,5	–0,5	0,0	0,6	1,1	1,6	2,2	2,7	3,2
Rakenteellisen perusjäämän muutos (%-yks.)	–	4,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Lähde: Italian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn noudattaminen suunnitelmassa

(24) Suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn vaatimuksia (muun muassa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 kohdan kolmannessa alakohdassa vahvistettua rakenteellisen rahoitusaseman vuotuista vähimmäissopeutusta koskevaa vaatimusta).

Alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen noudattaminen suunnitelmassa

(25) Asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklassa säädettyä ennaltaehkäisevän osion mukaista vaatimusta alijäämän resilienssiä koskevasta turvalausekkeesta – jonka tavoitteena on tarjota yhteinen marginaali verrattuna alijäämän viitearvoon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen – sovelletaan Italiaan vuodesta 2027 alkaen, koska alijäämän on määrä olla alle 3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuodesta 2026 alkaen. Jotta voidaan saavuttaa yhteinen resilienssimarginaali, joka on rakenteellisin luvuin 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, rakenteellisen perusjäämän vuotuisen sopeutuksen olisi vuodesta 2027 lähtien oltava vähintään 0,25 prosenttia suhteessa BKT:hen, jos rakenteellinen alijäämä oli edellisvuonna suurempi kuin 1,5 prosenttia suhteessa

BKT:hen. Suunnitelman politiikkasitoumuksiin ja makrotaloudellisiin oletuksiin perustuva julkisen talouden vuotuinen sopeutus ylittää 0,25 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2027, 2028, 2029, 2030 ja 2031. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku on suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella johdonmukainen alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen kanssa.

Velkakestävyyttä koskevan turvalausekkeen noudattaminen suunnitelmassa

(26) Koska julkinen velka on sopeutuskaudella suunnitelman mukaan yli 90 prosenttia suhteessa BKT:hen, velkasuhteen on asetuksen (EU) 2024/1263 7 artiklan mukaisesti pienennyttävä keskimäärin vähintään 1 prosenttiyksikkö vuodessa, kunnes se laskee alle 90 prosentin, minkä jälkeen sen olisi pienennyttävä keskimäärin 0,5 prosenttiyksikköä. Keskimääräinen pienentyminen lasketaan vuosilta 2027–2031 eli alkaen vuodesta, jona liiallisia alijäämiä koskeva menettely on suunnitelman mukaan määrä lopettaa, ja se on 1,2 prosenttiyksikköä (ks. taulukko 3). Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku on suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella johdonmukainen velkakestävyyttä koskevan turvalausekkeen kanssa.

Suunnitelman makrotaloudelliset oletukset

(27) Suunnitelma perustuu oletuksiin, jotka eroavat Italialle 21 päivänä kesäkuuta 2024 toimitetuista komission oletuksista. Suunnitelmassa käytetään erilaisia oletuksia seuraavan yhdeksän muuttujan osalta: lähtötaso (rakenteellinen perusjäämä vuonna 2024), potentiaalisen BKT:n kasvu, reaalisen BKT:n kasvu, implisiittinen nimelliskorko, finanssipolitiikan kerroin, virta-varanto-korjauserät, kertaluontoiset toimenpiteet, tulo-oletukset (eli oletetut joustot) ja tuotantokuilun sulkeutuminen. Lisäksi julkisen talouden sopeutus on hieman etupainotteinen. Seuraavassa esitetään arvio oletuksiin liittyvistä eroista. Oletuksiin liittyvät erot, joiden vaikutus keskimääräiseen nettomenojen kasvuun on merkittävin, luetellaan jäljempänä, ja kutakin eroa arvioidaan erikseen.

- Suunnitelmassa julkisen talouden rahoitusaseman lähtötaso on suotuisampi – julkisen talouden alijäämän oletetaan olevan 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun se viiteuran mukaan olisi 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän myötä rakenteellisen perusjäämän lähtötaso on Italian velkakestävyysanalyysia koskevissa ennusteissa parempi (–0,5 % verrattuna viiteuran mukaiseen –1,1 %:iin suhteessa BKT:hen). Oletus perustuu tuoreempiin julkista taloutta koskeviin tietoihin (joiden mukaan verotulot ovat suuremmat kuin komission ennakolta antamassa ohjauksessa, ja myös menoarvioita on päivitetty). Tämä on pitkälti linjassa Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen kanssa. Tämä ero tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua hieman suuremman. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.
- Italia ennakoi koko sopeutuskaudelle (2025–2031) hieman (0,1 prosenttiyksikköä) suurempaa potentiaalisen BKT:n keskimääräistä kasvua viiteuraan verrattuna (ennusteen mukaan 0,8 % ja viiteuran mukaan 0,7 %). Oletus perustuu päivitettyihin makrotalouden näkymiin ja on linjassa yhteisesti sovitun menetelmän kanssa. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.
- Suunnitelman mukaan keskimääräinen BKT-deflaattori vuosina 2025–2031 on hieman komission oletuksia alhaisempi eli 2,0 prosenttia verrattuna 2,1 prosenttiin.

Vuonna 2024 BKT-deflaattori on toiseen vuosineljännekseen ulottuvien toteumatietojen perusteella suunnitelman mukaan 1,9 prosenttia, mikä on vähemmän kuin komission ennustama 2,2 prosenttia. Vuonna 2025 BKT-deflaattori on 0,3 prosenttiyksikköä korkeampi mutta vuosina 2027–2029 alhaisempi kuin ennakolta annetussa ohjauksessa. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua pienemmän. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

- Suunnitelmassa tulojoustoja koskeva oletus on varovaisempi, kun taas komission oletuksena on yksikköjousto suhteessa potentiaaliseen BKT:hen. Tämä tekee keskimääräisestä nettomenojen kasvusta sopeutuskaudella komission oletuksiin perustuvaa kasvua pienemmän. Tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

Jäljelle jäävillä eroilla ei ole merkittävää vaikutusta keskimääräiseen nettomenojen kasvuun komission oletuksiin verrattuna. Kaikki oletuksiin liittyvät erot yhdessä johtavat siihen, että keskimääräinen nettomenojen kasvu noudattaa suunnitelmassa viiteuraa. Komissio ottaa edellä esitetyn arvion suunnitelmaan liittyvistä oletuksista huomioon nettomenopolun noudattamista koskevissa tulevissa arvioissa.

Suunnitelmaan sisältyvä finanssipoliittinen strategia

(28) Suunnitelman ohjeellisen finanssipoliittisen strategian mukaan nettomenoja koskevat sitoumukset toteutetaan sekä menoja hillitsemällä että harkinnanvaraisia tuloja lisäämällä. Suunnitelmassa mainitaan erityisesti varovaisempi ja tehokkaampi julkisten menojen hallinta sekä suuremmat tulot veropetosten torjunnan ansiosta. Käyttöön otettavien toimenpiteiden määrällisesti ilmaistu erittely on määrä vahvistaa tai mukauttaa vuotuisissa talousarvioissa. Samaan aikaan suunnitelmaan sisältyvän ohjeellisen finanssipoliittisen strategian täytäntöönpanoon liittyy riskejä, jotka johtuvat siitä, että tosiasiallisen reaalisen BKT:n kasvu voi jäädä Italian suunnitelmassa esitettyä vaisummaksi, sekä suunniteltua finanssipoliittista strategiaa koskevien tietojen puutteellisuudesta (kuten edellä on arvioitu). Lisäksi vuoden 2025 alustavassa talousarviosuunnitelmassa täsmennetään toimenpiteet, joilla vuoden 2025 nettomenoja koskeva sitoumus täytetään[12].

Suunnitelmaan sisältyvä sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus

(29) Suunnitelmassa Italia sitoutuu 24 uudistuksen ja investoinnin kokonaisuuteen, jolla pyritään parantamaan potentiaalista kasvua ja julkisen talouden kestävyyttä ja johon julkisen talouden sopeutuskauden pidentäminen neljästä vuodesta seitsemään vuoteen perustuu. Sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistusten ja investointien kokonaisuus koostuu useista elpymis- ja palautumissuunnitelman sitoumuksista ja joistakin uusista uudistuksista ja investoinneista. Kyse on seuraavista toimenpiteistä:

- Yksityisoikeuden alan uudistukset ja investoinnit: Toimenpiteet liittyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään mission 1 komponentin 1 (M1C1) uudistukseen 1.4 (Yksityisoikeus), jonka lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet on määrä saavuttaa vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä. Suunnitelmaan sisältyy lisäsitoumuksia, joiden yleistavoitteena on i) varmistaa maksukyvyttömyyskehyksen uudistuksen täytäntöönpano muun muassa jatkamalla tuen antamista tuomioistuimille maksukyvyttömyysasioissa sekä järjestelmällisen tietojenkeruun avulla, ii) tehostaa siviilituomioistuinten toimintaa vähentämällä

[12] Ks. komission lausunto Italian alustavasta talousarviosuunnitelmasta, 26.11.2024, C(2024)9057 final.

niiden käsittelyruuhkaa ja lyhentämällä asioiden ratkaisemiseen tarvittavaa aikaa ja iii) tehostaa yleisesti koko oikeuslaitoksen toimintaa. Näiden toimien toteuttamiseksi varmistetaan riittävät henkilöresurssit tuomioistuinjärjestelmässä. Toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2029 viimeiseen neljännekseen mennessä.

- Verohallintoa koskevat uudistukset ja investoinnit: Toimenpiteet liittyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään uudistukseen 1.12 (Verohallinnon uudistaminen), jonka lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet on määrä saavuttaa vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä. Suunnitelmaan sisältyy lisäsitoumuksia, joiden yleistavoitteena on lisätä edelleen tuloja seuraavien toimien avulla: i) verosäännösten noudattamiseen liittyvät ehkäisevät ja täytäntöönpanotoimet, mukaan lukien säännösten noudattamista koskevien kirjeiden ja paremmin räätälöityjen vaatimustenmukaisuusstrategioiden avulla aikaansaatavat tulot, sekä ii) paremmin kohdennetut riskiperusteiset veropetosten torjuntatoimet, joissa hyödynnetään muun muassa laajempia yhteentoimivia verotietoaineistoja ja tekoälymenetelmiä. Lisäksi muiden lainsäädäntötoimien odotetaan tehostavan veroilmoitusten laiminlyönnistä johtuvien veropetosten torjuntaa vahvistamalla veronmaksajille suunnattuja kannustimia ja lisäämällä jäljitettävissä olevien maksuvälineiden käyttöä. Lisäksi toteutetaan muita toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan varmuutta verovelvollisten ja verohallinnon välillä lyhentämällä arvonlisäveropalautusten keskimääräisiä maksuaikoja. Edellä mainittuihin verohallinnon alan toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2029 viimeiseen neljännekseen mennessä.
- Liiketoimintaympäristöä koskevat uudistukset ja investoinnit: Toimenpiteet liittyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään uudistukseen 2 (Vuotuiset kilpailulait 2021, 2022, 2023 ja 2024), jonka lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet on määrä saavuttaa vuoden 2025 viimeiseen neljännekseen mennessä. Suunnitelmaan sisältyy lisäsitoumuksia, joiden yleistavoitteena on parantaa edelleen liiketoimintaympäristöä i) lisäämällä tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyviä julkisia menoja, ii) järkeistämällä ja yksinkertaistamalla yritysten kannustimia, iii) hyväksymällä vuosittain kilpailulaki, jolla vapautetaan markkinoita sekä poistetaan pullonkauloja ja markkinoille pääsyn esteitä (myös lainsäädännöllisiä tai sääntelyyn liittyviä esteitä) asianmukaisen sääntelyn vaikutustenarvioinnin perusteella, ja iv) hyväksymällä pk-yrityksiä koskeva puitelaki ja täytäntöönpanosäädöksiä sekä päivittämällä lakia vuosittain. Toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2029 viimeiseen neljännekseen mennessä.
- Julkishallintoa koskevat uudistukset: Toimenpiteet liittyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään mission 1 komponentin 1 (M1C1) uudistukseen 1.9 (Julkisen sektorin työllisyysuudistus ja yksinkertaistamisuudistus), jonka lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet on määrä saavuttaa vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä. Suunnitelmaan sisältyy lisäsitoumuksia, joiden tavoitteena on i) edistää henkilöstön vertikaalista ja horisontaalista liikkuvuutta sekä ii) tarjota kannustimia tulosperusteisen kehyksen käyttöön. Toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2028 viimeiseen neljännekseen mennessä.
- Lastenhoitoalaa koskevat uudistukset ja investoinnit: Toimenpiteet liittyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään investointiin 1.1 (Päiväkoteja ja esikouluja sekä varhaiskasvatuspalveluja koskeva suunnitelma), jonka lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet on määrä saavuttaa vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä.

Toimenpiteiden tavoitteena on i) lisätä vuotuisia julkisia menoja nykyisten ja uusien lastenhoitopalvelujen toimintakustannusten kattamiseksi, elpymis- ja palautumissuunnitelman myötä perustetut palvelut mukaan lukien, ii) lisätä lastenhoitopaikkojen saatavuutta sekä iii) tehdä lastenhoidosta kohtuuhintaisempaa. Toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2027 viimeiseen neljännekseen mennessä.

- Julkisia menoja koskevat uudistukset ja investoinnit: Toimenpiteet liittyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvään uudistukseen 1.13 (Menojen uudelleentarkastelua koskevan kehyksen uudistaminen), jonka lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet on määrä saavuttaa vuoden 2026 toiseen neljännekseen mennessä. Suunnitelmaan sisältyy lisäsitoumuksia, joiden tavoitteena on i) vahvistaa julkisten menojen ohjelmointi-, seuranta- ja arviointivalmiuksia, ii) vahvistaa valtiovarainministeriön toimivaltaa kaikkien julkista tukea saavien tahojen, myös valtiotasoa alempien viranomaisten ja valtion omistamien yritysten, julkisten menojen hallintaa koskevien tarkastusten suorittamisessa sekä iii) uudistaa keskushallintojen julkisten menojen valvontakehys muun muassa lisäämällä hallintojen taloudellista vastuuta. Toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2029 toiseen neljännekseen mennessä.
- Suunnitelmaan sisältyy verohallintoa ja valtion omistamien yritysten järkeistämistä koskevia uusia uudistuksia, jotka eivät sisältyneet elpymis- ja palautumissuunnitelmaan. Tarkemmin sanottuna verotuksen alalla suunnitelmaan sisältyy sitoumuksia, joiden tavoitteena on i) yksinkertaistaa verojärjestelmää tarkistamalla ja virtaviivaistamalla verotukia myös ympäristölle haitallisten tukien osalta, ii) keventää rakenteellisesti pieni- ja keskituloisten perheiden verorasitusta ja tukea työllisyyttä sekä iii) päivittää kiinteistörekisteri kartoittamalla kiinteistöt, jotka eivät tällä hetkellä ole kiinteistörekisterissä, ja päivittämällä kiinteistön arvo sellaisten rakennusten osalta, joiden energiatehokkuus- ja/tai kunnostustoimia on tuettu julkisista ohjelmista. Toimenpiteisiin liittyvät keskeiset vaiheet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2028 viimeiseen neljännekseen mennessä. Valtion omistamien yritysten osalta suunnitelmaan sisältyy sitoumuksia, joiden tavoitteena on virtaviivaistaa valtion omistamia yrityksiä ja tehostaa niiden toimintaa kansallisen lainsäädännön (asetus nro 175/2016) mukaisesti varmistamalla oikeudellisen kehyksen täytäntöönpano ja tarvittaessa parantamalla sen täytäntöönpanoa. Toimenpiteisiin liittyvä keskeinen vaihe on määrä saattaa päätökseen vuoden 2027 viimeiseen neljännekseen mennessä.

(30) Jokainen uudistus ja investointi, johon sopeutuskauden pidentäminen perustuu, on asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 3 kohtaa noudattaen riittävän yksityiskohtainen, etupainotteinen ja aikasidonnainen sekä riittävän hyvin todennettavissa.

(31) Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevat elpymis- ja palautumissuunnitelman sitoumukset sisältävät merkittäviä uudistuksia ja investointeja julkisen talouden kestävyyden parantamiseksi ja talouden kasvupotentiaalin vahvistamiseksi. Lisäksi Italia sitoutuu jatkamaan uudistustoimia keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman voimassaolon ajan ja säilyttämään kansallisesti rahoitettujen investointien tason elpymis- ja palautumissuunnitelman voimassaolon ajan (ks. jäljempänä taulukko 5). Sitoumuksia seurataan koko sen ajan, kun keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellista suunnitelmaa toteutetaan. Näin ollen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia sitoumuksia voidaan ottaa huomioon sopeutuskauden pidentämisedellytyksenä, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään.

(32) Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistusten ja investointien kokonaisuuden odotetaan parantavan Italian talouden kasvu- ja kestävyyspotentiaalia kestävällä tavalla, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetään. Italian suunnitelmassa kuvataan joidenkin sopeutuskauden pidentämisen perustana olevien uudistusten (erityisesti julkisen sektorin työllisyyteen, liiketoimintaympäristöön ja yksityisoikeuteen liittyvien uudistusten) odotettuja vaikutuksia BKT:n kasvuun. Simulaatiossa on käytetty makrotaloudellisena mallina Euroopan komission kehittämää QUEST-III R&D -mallia. Suunnitelman mukaan näiden sopeutuskauden pidennyksen aikana toteutettavien uudistusten vaikutukset alkaisivat näkyä taloudessa vuonna 2028, ja niiden arvioidaan (varovaisen skenaarion mukaan) kasvattavan BKT:tä vuonna 2031 kaikkiaan 0,5 prosenttia. Tarkemmin sanottuna julkisen sektorin työllisyyttä koskevien uudistusten odotetaan kasvattavan BKT:tä 0,2 prosenttia, yksityisoikeuden alan uudistusten 0,2 prosenttia, ja liiketoimintaympäristöä koskevien uudistusten 0,1 prosenttia vuonna 2031. Lisäksi suunnitelmassa arvioidaan, että ne elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät uudistukset ja investoinnit, joita ei ole vielä toteutettu, kasvattaisivat BKT:tä 3,2 prosenttia vuonna 2031 (tästä 1,7 % olisi uudistusten ja 1,5 % investointien ansiota). Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien uudistusten ja investointien, joita ei ole vielä toteutettu, ja tiettyjen sopeutuskauden pidentämisen perustana olevien uudistusten myötä BKT:n arvioidaan kasvavan vuoteen 2031 mennessä kaikkiaan 3,8 prosenttia perustasoon verrattuna. Suunnitelmassa esitetään myös herkkyysanalyysi. Epäsuotuisassa skenaariossa sopeutuskauden pidentämisen perustana olevien uudistusten vaikutus BKT:hen jäisi 0,3 prosenttiin (varovaisessa skenaariossa 0,5 %). Kaiken kaikkiaan suunnitelmassa esitettyjä arvioita pidetään uskottavina.

(33) Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistusten ja investointien kokonaisuuden odotetaan tukevan Italian julkisen talouden kestävyyttä, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 2 kohdan b alakohdassa edellytetään. Suunnitelmassa havainnollistetaan julkisen talouden velkasuhteen kehitystä useilla skenaarioilla, jotka perustuvat suunnitelman perustana olevaan velkakestävyysanalyysiin (2025–2041). Näitä skenaarioita ovat suunnitelman perustana oleva politiikkaskenaario sekä vaihtoehtoiset skenaariot, joissa voimakkaamman potentiaalisen ja reaalisen BKT:n kasvun vaikutukset esitetään erillään (”suunnitelma + uudistukset”) ja joissa on lisäksi otettu huomioon vaikutus julkisiin tuloihin (”suunnitelma + uudistukset + tulojen muutos”). Ensimmäisessä vaihtoehtoisessa skenaariossa sopeutuskauden pidentämisen perustana olevat uudistukset parantavat BKT:n kasvunäkymiä. Tämän myötä julkisen talouden velkasuhde supistuu vuodesta 2030 alkaen jyrkemmin kuin suunnitelman perustana olevassa politiikkaskenaariossa. Vuonna 2041 julkisen talouden velkasuhde supistuisi edelleen 109,6 prosenttiin. Kun otetaan huomioon myös perusjäämän paraneminen voimakkaamman kasvun ansiosta lisääntyneiden tulojen seurauksena (eli ottaen huomioon perusjäämän paraneminen soveltamalla tulojen puolijoustoa muuttuneeseen suhdannetilanteeseen), velkasuhde supistuisi tätäkin enemmän, 102,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan suunnitelmassa esitettyjä arvioita pidetään uskottavina. Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevien uudistusten vaikutuksesta voidaan esittää lisähuomautuksia. Vaikka tulevien menojen uudelleenarviointien osalta ei tässä vaiheessa aseteta erillisiä tavoitteita, menojen uudelleenarviointiprosessin voidaan odottaa vähentävän julkisia menoja ja hidastavan niiden kasvua tehokkuuden paranemisen myötä ja muokkaavan osaltaan talousarvion koostumusta kasvua edistävään suuntaan, kun menot uudelleenpriorisoidaan

painottaen kasvua edistäviä menoeriä, millä on myönteinen vaikutus julkisen talouden kestävyyteen. Verohallintoa koskevien toimenpiteiden odotetaan lisäävän kasvun kannustimia pienentämällä verokiilaa ja varmistamalla, että verojärjestelmä on oikeudenmukainen, tehokas ja progressiivinen, millä on niin ikään myönteinen vaikutus julkisen talouden kestävyyteen. Veronkantoon liittyvien toimenpiteiden osalta on asetettu vain yksi erityinen tavoite, joka koskee verosäännösten noudattamisen parantamiseen tähtäävää toimenpidettä (tavoite on noin 0,1 % suhteessa BKT:hen), mutta muidenkin toimenpiteiden odotetaan parantavan verosäännösten noudattamista. Lastenhoitoalaa koskevien toimenpiteiden tarkoituksena on lisätä työvoiman tarjontaa ja tukea julkisia tuloja ja julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Myös valtion omistamia yrityksiä koskevalla toimenpiteellä odotetaan olevan sen tavoitteen mukaisia myönteisiä vaikutuksia, vaikkakaan siitä ei vielä ole saatavilla yksityiskohtaisia tietoja.

(34) Sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistusten ja investointien kokonaisuus on EU:n yhteisten painopisteiden mukainen, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 2 kohdan c alakohdassa edellytetään. Kaikkien sopeutuskauden pidentämisen perustana olevien uudistusten ja investointien odotetaan edistävän yhteiskunnan ja talouden resilienssiä i) lyhentämällä edelleen oikeusmenettelyjen kestoa, vähentämällä käsittelyruuhkaa oikeuslaitoksessa ja saattamalla digitaalisen siirtymän päätökseen, ii) lujittamalla veronkierron torjuntaa koskevia sitoumuksia siten, että vahvistetaan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan jo nykyisellään sisältyviä toimia, iii) parantamalla yritysten ja sijoittajien toimintaedellytyksiä siten, että edistetään kilpailun lisääntymistä, tehostetaan julkishallintoa, vähennetään hallinnollista taakkaa ja esteitä, jotka vaikeuttavat luoton saantia, sekä edistetään yritysten dynaamisuutta ja laajentumista ja investointien kasvattamista, iv) vahvistamalla julkishallinnon inhimillistä pääomaa tuottavuuden sekä julkisten palvelujen laadun ja määrän lisäämiseksi sekä v) varmistamalla julkisten varojen tehokkaampi käyttö keskittyen ensisijaisiin aloihin, kuten tutkimukseen ja kehittämiseen ja lastenhoitoon. Lisäksi julkishallinnon uudistusten ja investointien odotetaan osaltaan parantavan yleistä liiketoimintaympäristöä, sillä ne tehostavat julkisen sektorin työllisyyden hallinnointia erityisesti vahvistamalla sisäisiä urapolkuja, henkilöstön horisontaalista liikkuvuutta ja tulosarviointijärjestelmää.

(35) Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevalla uudistusten ja investointien kokonaisuudella pyritään vastaamaan asiaankuuluviin[13] talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettuihin maakohtaisiin suosituksiin, makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä annetut suositukset mukaan lukien, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 2 kohdan d alakohdassa edellytetään. Verohallinnon alalla toteutettavilla toimenpiteillä pyritään vastaamaan finanssipoliittis-rakenteelliseen maakohtaiseen suositukseen, jossa Italiaa kehotetaan tekemään verojärjestelmästä vuosina 2019–2024 paremmin kasvua tukeva erityisesti parantamalla julkisten tulojen koostumusta ja tukemalla kasvua ja julkisen talouden kestävyyttä (ks. myös edellä). Menojen hallintaan ja valtion omistamien yritysten

[13] ”Asiaankuuluvina” pidetään maakohtaisia suosituksia, i) jotka neuvosto on hyväksynyt vuodesta 2019 lukien, ii) jotka eivät ole vanhentuneita (arvio: ”Ei arvioitu / Ei lisättävää”) ja joita jäsenvaltion ei viimeisimmän eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä toteutetussa seurannassa ole vielä arvioitu toteuttaneen kokonaan tai joiden noudattamisessa jäsenvaltion ei ole arvioitu vielä edistyneen merkittävästi (arvio saatavilla osoitteessa CeSaR (europa.eu)), iii) jotka eivät liity puhtaasti finanssipoliittisiin vakaus- ja kasvusopimuksen näkökohtiin, ja iv) jotka eivät kata samaa haastetta uudelleen muotoiltuna.

virtaviivaistamiseen liittyvien toimenpiteiden puolestaan odotetaan osaltaan muokkaavan talousarvion koostumusta kasvua edistävään suuntaan, millä on myönteinen vaikutus julkisen talouden kestävyyteen (ks. myös edellä). Oikeuslaitosta koskevaan maakohtaiseen suositukseen 2019–2024 on tarkoitus vastata maksukyvyttömyyteen liittyvillä toimenpiteillä sekä joukolla investointeja, joilla pyritään lisäämään tuomioistuinjärjestelmän tehokkuutta. Julkisen sektorin työntekijöitä koskevilla toimenpiteillä, joiden odotetaan vahvistavan urapolkuja, henkilöstön horisontaalista liikkuvuutta ja pysyvää arviointijärjestelmää, pyritään vastaamaan julkishallintoa koskeviin vuosien 2019 ja 2020 maakohtaisiin suosituksiin. Vuosittain hyväksyttävän kilpailulain odotetaan vähentävän kilpailun esteitä ja parantavan liiketoimintaympäristöä, eli sillä pyritään vastaamaan kilpailua ja liiketoimintaympäristöä koskeviin vuosien 2019 ja 2024 maakohtaisiin suosituksiin. Lastenhoitoalaan liittyvillä toimenpiteillä on tarkoitus tukea naisten osallistumista työmarkkinoille ja auttaa torjumaan väestökehityksen kielteisiä suuntauksia työllisyyttä ja sosiaalipolitiikkaa koskevien vuosien 2019 ja 2024 maakohtaisten suositusten mukaisesti. Kaikki edellä mainitut maakohtaiset suositukset ovat makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn kannalta merkityksellisiä.

(36) Suunnitelmalla varmistetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen kattamalla ajanjaksolla kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien suunniteltu kokonaistaso pysyy keskimäärin toteutuneella tasolla, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 4 kohdassa edellytetään.

Taulukko 5: Suunnitelmaan sisältyvät kansallisesti rahoitetut julkiset investoinnit (% suhteessa BKT:hen)

Keskimääräinen taso vuosina 2021–2026	2025	2026	2027	2028	2029	Keskiarvo suunnitelman voimassaoloaikana
2,9	3,1	2,9	3,3	3,3	3,2	3,2

Lähde: Italian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

(37) Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuuden voidaan katsoa olevan johdonmukainen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa sovitun kumppanuussopimuksen sitoumusten kanssa, kuten asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklan 4 kohdassa edellytetään.

(38) Yhteenvetona voidaan todeta, että sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistusten ja investointien kokonaisuuden arvioidaan kokonaisuutena täyttävän asetuksen (EU) 2024/1263 14 artiklassa säädetyt kriteerit. Tämän vuoksi sopeutuskausi voidaan pidentää neljästä vuodesta seitsemään, kuten suunnitelmassa esitetään.

Suunnitelmaan sisältyvät muut uudistus- ja investointiaikeet, joilla vastataan tärkeimpiin talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä määritettyihin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä

(39) Sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistusten ja investointien kokonaisuuden lisäksi suunnitelmassa kuvataan aikomuksia, jotka liittyvät muihin uudistuksiin ja investointeihin, joilla vastataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä – erityisesti maakohtaisissa suosituksissa, makrotalouden epätasapainomenettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien – määritettyihin

tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Suunnitelma sisältää 119 uudistusta ja investointia, joista 65 saa taloudellista tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä.

(40) Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän yhteisen painopisteen ja asetuksessa (EU) 2021/1119 asetettujen ilmastotavoitteiden osalta suunnitelma sisältää joukon uudistuksia ja investointeja. Muun muassa kestävää rahoitusta koskevien toimenpiteiden, mukaan lukien vakuutusturvan puutteiden korjaamiseen tähtäävien toimenpiteiden, vihreiden joukkovelkakirjojen sekä useiden elpymis- ja palautumissuunnitelman missioihin 2 ja 7 kuuluvien toimenpiteiden odotetaan edistävän vihreää siirtymää. Näiden toimenpiteiden odotetaan edistävän Italialle vuosina 2022 ja 2023 annettujen energiainfrastruktuuriin, energiatehokkuuteen ja kestävään liikenteeseen liittyvien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa. Digitaalinen siirtymä perustuu digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin, ja esimerkiksi seuraavien toimien odotetaan edistävän sitä: kansallinen digitaalista osaamista koskeva strategia, elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden jatkaminen, mukaan lukien digitaalista infrastruktuuria koskevat toimenpiteet, IPCEI-hankkeet, teknologian siirron vahvistamiseen (osaamiskeskusten ja digitaali-innovointikeskittymien kautta) tähtäävät toimenpiteet ja keskushallintojen digitalisaatio. Nämä toimenpiteet edistävät osaltaan myös Italialle vuosina 2019–2024 annettujen julkishallintoa, oikeuslaitosta ja digitaalisia yhteyksiä koskevien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa. Nämä ovat makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn kannalta merkityksellisiä suosituksia.

(41) Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin liittyvän yhteisen painopisteen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin osalta suunnitelma sisältää useita toimenpiteitä ja investointeja, joita ovat esimerkiksi Assegno Unico Universalen vahvistaminen, päiväkoti- ja varhaiskasvatuspalvelujen lisääminen entisestään sekä vanhempainvapaan vahvistaminen. Koulutusjärjestelmää parannetaan myös Agenda Sudin kaltaisilla toimenpiteillä, joilla vahvistetaan perustaitoja maan eteläosassa, sekä jatkamalla ammatilliseen koulutukseen liittyviä toimia ammatti- ja teknologiainstituuttien uudistamisen sekä kansallisten ja alueellisten osaamissuunnitelmien myötä. Myös aikuiskoulutusta (erityisesti digitaaliseen ja vihreään siirtymään liittyvillä aloilla) ja työmarkkinoita koskevien toimenpiteiden, kuten GOL-ohjelman ja työmarkkinoiden alueellisten erojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden, odotetaan osaltaan vahvistavan yhteiskunnan ja talouden resilienssiä. Sitä on tarkoitus vahvistaa myös uudistuksilla, joilla pyritään vahvistamaan pääomamarkkinoita ja siten tukemaan yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, rahoituksen saannissa. Näiden toimenpiteiden odotetaan myös edistävän tiettyjen vuosina 2019–2024 annettujen maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa. Kyseessä ovat työmarkkinoiden toimintaan, aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan, osaamiseen ja koulutukseen liittyvät suositukset, jotka ovat merkityksellisiä makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn kannalta, sekä yhtäläisiä mahdollisuuksia, sosiaalista osallisuutta, aluekehitystä ja rahoituksen saatavuutta koskevat maakohtaiset suositukset. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla pyritään vastaamaan terveydenhuoltoa koskevaan vuoden 2020 maakohtaiseen suositukseen muun muassa vahvistamalla terveydenhuoltolaitoksia (paikallisia sairaaloita) ja parantamalla terveydenhuoltoteknologiaan liittyvien laitteiden saatavuutta sairaaloissa. Sitä vastoin suunnitelma ei sisällä erityisiä eläkeuudistuksia, joilla vastattaisiin Italialle vuonna 2019 annettuun eläkkeitä koskevaan maakohtaiseen suositukseen.

(42) Energiaturvallisuuteen liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelma sisältää useita toimenpiteitä ja investointeja, joita ovat esimerkiksi Tyrrhenanmeren yhteys, biometaanin kaasuverkkoon liittämisestä aiheutuvien kustannusten pienentäminen, uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton lisääminen, mikä vähentää strategista riippuvuutta maahantuoduista fossiilisista polttoaineista, sekä lukuisat toimenpiteet yksityisten ja julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi. Yleisesti ottaen suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja investointien kokonaisuuden odotetaan edistävän energiaturvallisuutta koskevan maakohtaisen suosituksen täytäntöönpanoa.

(43) Puolustusvoimavaroihin liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelmassa muistutetaan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan jo sisältyvistä toimenpiteistä, jotka liittyvät kyberturvallisuuteen ja puolustusministeriön digitalisaatioon tehtäviin investointeihin.

(44) Suunnitelmassa on tietoa johdonmukaisuudesta ja tarvittaessa täydentävyydestä koheesiopolitiikan rahastojen ja Italian elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Suunnitelmassa todetaan lyhyesti, että siihen sisältyvillä uudistuksilla ja investoinneilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä ja että ne muodostavat jatkumon elpymis- ja palautumissuunnitelmassa hyväksyttyjen toimien ja koheesiopolitiikan ohjelmien kanssa.

(45) Suunnitelmassa esitetään yleiskatsaus EU:n yhteisiin painopisteisiin liittyvistä julkisten investointien tarpeista Italiassa. Oikeudenmukaisen digitaalisen siirtymän osalta suunnitelmassa viitataan digitaalisen vuosikymmenen päämääriin ja tavoitteisiin ja mainitaan tarve tehdä lisäinvestointeja digitaalisiin taitoihin liittyvien tarpeiden täyttämiseksi, mukaan lukien investoinnit, joilla edistetään tietämyksen parantamista ja työntekijöiden uudelleenkoulutusta työvoiman tarjonnan ja kysynnän mukauttamiseksi uusiin haasteisiin ja digitaalisen siirtymän mahdollisten kielteisten vaikutusten lieventämiseksi. Lisäksi suunnitelmassa mainitaan tarve digitaaliseen infrastruktuuriin tehtäville lisäinvestoinneille, joilla tuetaan reunasolmujen kehittämistä vuoden 2030 tavoitteen saavuttamiseksi sekä yritysten ja julkishallinnon digitalisaatiota. Oikeudenmukaisen vihreän siirtymän osalta suunnitelmassa todetaan tarve vauhdittaa liikennealan hiilestä irtautumista, liikennemuotosiirtymää ja sellaisten infrastruktuurien kehittämistä, jotka tekevät ihmisten ja tavaroiden kuljetuksesta kestävämpää, myös vahvistamalla rautatieliikenteen roolia. Tätä täydennetään lisäinvestoinneilla, joilla parannetaan vedenjakelujärjestelmän hallintoa ja tehokkuutta sekä maan varautumista luonnonkatastrofien ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin, sekä luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemejä vahvistavilla investoinneilla. Useat näistä toimenpiteistä ovat osa yhdennettyä kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaa. Yhteiskunnan ja talouden resilienssin ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin osalta suunnitelmassa todetaan tarve lisäinvestoinneille seuraavilla aloilla: i) työmarkkinat (on vahvistettava aktiivista työvoimapolitiikkaa ja jatkettava jo tehtyjä investointeja, joilla edistetään työmarkkinoille osallistumista sekä sellaisia koulutustoimia, joita tarvitaan työntekijöiden osaamisen mukauttamiseksi työmarkkinoiden tarpeisiin, muun muassa jatkamalla elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä, kuten harjoittelu- ja opiskelujaksoja yhdistelevän koulutusmallin käyttöä, oppisopimuskoulutusta ja nuorille suunnattua yleistä vapaaehtoistyöohjelmaa (Universal Civil Service)), ii) koulutus (on jatkettava elpymis- ja palautumissuunnitelmalla käynnistettyjä investointeja sekä aloitteita, joilla pyritään korjaamaan osaamisvajetta ja kaventamaan alueiden ja sukupuolten välistä

kuilua muun muassa myöntämällä määrärahat uuteen osaamissuunnitelmaan), iii) alueellisten erojen kaventaminen (on jatkettava investointeja koheesiopolitiikassa ja yhdistetyn erityistalousalueen strategisessa suunnitelmassa määritellyille strategisille aloille, mukaan lukien hydrogeologiset riskit, vesivarat ja jälleenrakentaminen katastrofien jälkeen) ja infrastruktuurin parantaminen (elpymis- ja palautumissuunnitelman myötä jo käynnistettyjen toimien vahvistaminen, mukaan lukien nopeat verkot ja alueelliset rautatiet, TEN-T-verkkojen, satamien ja niiden yhteyksien tekninen ja digitaalinen parantaminen sekä infrastruktuuri-investointien vahvistaminen erityistalousalueella), iv) strategisten toimitusketjujen, innovoinnin ja teknologian siirron tukeminen (jatkamalla elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä investointeja yliopistojen, tutkimuskeskusten ja yritysten välisen yhteistyön sekä pk-yritysten ja yritysverkostojen teknologisen ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi sekä tukemalla kilpailukykyä Italian talouden keskeisillä aloilla ja lisäämällä investointeja, myös matkailualalla) ja v) terveydenhuoltojärjestelmä, toimet köyhyyden vähentämiseksi ja varhaislapsuuteen liittyvät palvelut (on lisättävä terveydenhuoltojärjestelmään tehtäviä investointeja yleislääkäriverkostojen tehostamiseksi, mukaan lukien paikalliset palveluverkostot, laitokset ja terveydenhuollon etäpalvelut, suurten terveydenhuollossa käytettävien laitteiden ja tutkimuksen nykyaikaistaminen, koulutus ja henkilöstön osaamisen kehittäminen, lisäinvestoinnit työssäkäyvien köyhyyden vähentämiseen, asumispolitiikkoihin ja energiaköyhyysriskin vähentämiseen, edullisten varhaiskasvatuspalvelujen saatavuuden parantaminen edelleen sekä vammaisten ja kodin ulkopuolista apua tarvitsevien ikäihmisten hoivapalvelujen laajentaminen). Energiaturvallisuuden varmistamisen osalta suunnitelmassa todetaan, että infrastruktuurin rakentamiseen sekä energia-alan teknologioiden kehittämiseen ja levittämiseen tarvitaan lisäinvestointeja, joilla Italiasta tehdään Euroopan energiakeskus. Lisäksi mainitaan tarve tehdä lisäinvestointeja rakennusten energiatehokkuuteen niiden energiankulutuksen vähentämiseksi sekä energiankantajia koskevaan tutkimukseen ja kehittämiseen ja kokeiluihin, mukaan lukien uuden sukupolven ydinvoima. Puolustusvoimavarojen kehittämisen osalta suunnitelmassa todetaan, että puolustusalan menot kasvavat Nato-sitoumusten mukaisesti 2 prosenttiin BKT:stä vuoteen 2028 mennessä. Lisäksi tarvitaan lisäinvestointeja, joilla varmistetaan aktiivinen osallistuminen rauhanturvaoperaatioihin ja muihin kansainvälisiin toimiin sekä lisätään Ukrainan kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen liittyviä resursseja ja resursseja kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien materiaalitoimitusten virtaviivaistamiseksi, ”Safe Roads”- ja ”Safe Stations”-operaatioiden uudelleenrahoittamiseksi sekä korkean ja erittäin korkean operatiivisen valmiuden rahaston ja kansallisten puolustustarpeiden rahaston vahvistamiseksi.

Komission arvion päätelmä

(46) Kaiken kaikkiaan komission näkemys on, että Italian suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

KOKONAISPÄÄTELMÄ

(47) Neuvoston olisi asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan mukaisesti suositettava Italialle suunnitelmassa esitettyä nettomenopolkua ja hyväksyttävä uudistusten ja investointien kokonaisuus, johon sopeutuskauden pidentäminen seitsemään vuoteen perustuu,

SUOSITTAA, että Italia

1. varmistaa, että nettomenojen kasvu ei ylitä tämän suosituksen liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä;

2. toteuttaa annettuihin määräaikoihin mennessä tämän suosituksen liitteessä II vahvistetun uudistusten ja investointien kokonaisuuden, johon julkisen talouden sopeutuskauden pidentäminen seitsemään vuoteen perustuu.

Lisäksi neuvosto kehottaa Italiaa varmistamaan sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä.

LIITE I

Nettomenojen enimmäiskasvu
(vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)
Italia

Vuosi		2025	2026	2027	2028	2029
Kasvuprosentti (%)	Vuotuinen	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5
	Kumulatiivinen (*)	–0,7	0,9	2,8	4,6	6,2

(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2023 perusteella.

LIITE II

Uudistusten ja investointien kokonaisuus, johon sopeutuskauden pidentäminen seitsemään vuoteen perustuu

Italia

	Päätavoitteet	Keskeisten vaiheiden kuvaus ja ajoitus	Seurantaindikaattori(t)
Oikeusalaa koskevat uudistukset ja investoinnit – elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistukseen M1C1.R1.4 (Yksityisoikeuteen liittyvä uudistus) liittyvät uudet välitavoitteet ja tavoitteet	Lyhennetään konkurssimenettelyjen kestoa ja edistetään tuomioistuinten ulkopuolisten välineiden käyttöä.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2027 toisella neljänneksellä: Toteutetaan toimia maksukyvyttömyysuudistuksen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja parantamiseksi. Tätä varten jatketaan tukea tuomioistuinten henkilöstön osaamisen kehittämiseksi maksukyvyttömyysasioissa ja varmistetaan riittävä henkilöstön määrä sekä vahvistetaan tietojärjestelmää, jotta voidaan kerätä yksityiskohtaisia tietoja maksukyvyttömyys- ja uudelleenjärjestelymenettelyjen kustannuksista, tehokkuudesta ja tuloksista (sekä tuomioistuimissa että niiden ulkopuolella käsiteltävien asioiden osalta).	Tuen jatkaminen tuomioistuinten henkilöstön osaamisen kehittämiseksi maksukyvyttömyysasioissa ja henkilöstön riittävän määrän varmistaminen. Tietojärjestelmän vahvistaminen, jotta voidaan kerätä yksityiskohtaisia tietoja maksukyvyttömyys- ja uudelleenjärjestelymenettelyjen kustannuksista, tehokkuudesta ja tuloksista (sekä tuomioistuimissa että niiden ulkopuolella käsiteltävien asioiden osalta).
		Vaihe 2: Viimeistään vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä: Toteutetaan maksukyvyttömyysuudistuksen vaikutustenarviointi ja hyväksytään tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä.	Maksukyvyttömyysuudistuksen vaikutustenarvioinnin toteuttaminen. Tarvittaessa korjaavien toimenpiteiden hyväksyminen ja voimaantulo.
	Vähennetään käsittelyruuhkaa siviilituomioistuimissa.	Vaihe 3: Viimeistään vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä: Vähennetään yleisten siviilituomioistuinten (ensimmäinen oikeusaste) käsittelyruuhkaa.	Ajanjaksolla 1.1.2023 – 31.12.2025 vireille pantujen, 31.12.2025 yleisissä siviilituomioistuimissa (ensimmäinen oikeusaste) edelleen vireillä olevien tapausten määrän vähentäminen 90 prosentilla.
	Vähennetään käsittelyruuhkaa siviilituomioistuimissa.	Vaihe 4: Viimeistään vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä: Vähennetään siviiliasioita käsittelevän muutoksenhakutuomioistui	Ajanjaksolla 1.1.2023 – 31.12.2025 vireille pantujen, 31.12.2025 siviiliasioita käsittelevässä muutoksenhakutuomioistui messa (toinen oikeusaste)

		men (toinen oikeusaste) käsittelyruuhkaa.	edelleen vireillä olevien tapausten määrän vähentäminen 90 prosentilla.
	Lyhennetään siviiliasioiden käsittelyaikoja.	Vaihe 5: Viimeistään vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä: Lyhennetään siviilioikeudellisten menettelyjen kestoa.	Kaikkien siviili- ja kauppaoikeudellisten riita-asioiden käsittelyajan lyhentäminen 12 prosentilla verrattuna 31.12.2026 kirjattuun käsittelyaikaan.
	Varmistetaan tuomioistuinjärjestelmän riittävät henkilöstöresurssit.	Vaihe 6: Viimeistään vuoden 2026, vuoden 2027, vuoden 2028 ja vuoden 2029 viimeisellä neljänneksellä: Varmistetaan oikeustoimiston henkilöstön ja teknisen hallintohenkilöstön riittävä määrä.	Säilytetään 6 000 tointa, joissa hoidettavat tehtävät vastaavat elpymis- ja palautumissuunnitelman M1C1:n investoinnilla 1.8 tuettavia tehtäviä.
Verohallintoa koskevat uudistukset ja investoinnit – Italian elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistukseen M1C1.R1.12 (Verohallinnon uudistus) liittyvät uudet välitavoitteet ja tavoitteet	Yksinkertaistetaan vuorovaikutusta veronmaksajien kanssa nopeuttamalla arvonlisäveron palautusten maksamista.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2025, vuoden 2027 ja vuoden 2029 viimeisellä neljänneksellä: Säilytetään vuotuiset tulostavoitteet, joilla varmistetaan arvonlisäveron palautusten maksuaikojen asteittainen lyhentäminen.	Arvonlisäveron palautusten keskimääräisen maksuajan lyhentäminen (päivinä) vuoteen 2024 verrattuna: • 5 prosentilla vuoden 2025 viimeiseen neljännekseen mennessä • 10 prosentilla vuoden 2027 viimeiseen neljännekseen mennessä • 15 prosentilla vuoden 2029 viimeiseen neljännekseen mennessä.
	Lisätään tuloja seuraavien toimien avulla: ehkäisevät toimet, verosäännösten noudattamiseen edistäminen, mukaan lukien säännösten noudattamista koskevien kirjeiden avulla aikaansaatavat tulot, ja paremmin kohdennetut riskiperusteiset veropetosten torjuntatoimet (mukaan lukien tekoälymenetelmiin ja tietokantojen yhteentoimivuuden kehittämiseen perustuvat toimet).	Vaihe 2: Viimeistään vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2029 viimeisellä neljänneksellä: Vuotuisten tulostavoitteiden saavuttaminen, jolla varmistetaan tulojen asteittainen kasvu ehkäisevien ja täytäntöönpanotoimien avulla.	Ehkäisevien ja täytäntöönpanotoimien avulla aikaansaatavien kokonaistulojen kasvu verrattuna vuoteen 2024 (14 miljardia euroa), mukaan lukien tulot, jotka saadaan aikaan säännösten noudattamista koskevien kirjeiden (”inviti al contraddittorio” ja ”atti istruttori ravvedibili”, pois lukien ”ruoli” ja ”concordato preventivo”) sekä kaikkien sellaisten toimenpiteiden avulla, jotka mahdollistavat aiempien verovelkojen maksamisen edullisin ehdoin (esimerkiksi ”rottamazione cartelle

			esattoriali”, ”saldo&stralcio” ja ”ravvedimento speciale”): • 5 prosenttia vuoden 2027 viimeiseen neljännekseen mennessä • 10 prosenttia vuoden 2029 viimeiseen neljännekseen mennessä.
	Lisätään tuloja seuraavien toimien avulla: ehkäisevät toimet, verosäännösten noudattamiseen edistäminen, myös säännösten noudattamista koskevien kirjeiden avulla aikaansaatavat tulot, ja valikoivammat riskiperusteiset veronkierron vastaiset toimet (mukaan lukien tekoälymenetelmiin ja tietokantojen yhteentoimivuuden kehittämiseen perustuvat toimet).	Vaihe 3: Viimeistään vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä: Tehostetaan veroilmoitusten laiminlyönnistä johtuvien veropetosten torjuntaa seuraavasti: i) havaituissa veropetostapauksissa poistetaan veroedut (”compensazione orizzontale”, ”rimborsi di imposte” ja ”regimi premiali”) ja tarvittaessa keskeytetään julkisten käyttöoikeussopimusten täytäntöönpano, ii) sisällytetään kansalliset lyhytaikaiseen vuokraustoimintaan liittyvät tunnisteet tietokantoihin, joihin kerätään tiedot veroviranomaisen tekemistä veroriskianalyyseista, iii) määrätään sähköisten maksujen tarjoaminen automaattikassoilla pakolliseksi kaikissa yrityksissä ja iv) edellytetään jäljitettävissä olevien maksuvälineiden käyttöä, jotta liikkumiseen, elintarvikkeisiin ja majoitukseen liittyvät menot ovat verovähennyskelpoisia.	Primaari- ja sekundaarilainsäädännön voimaantulo.
Liiketoimintaympäristöä koskevat uudistukset ja investoinnit – Italian elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistukseen M1C1.R2 (Vuotuiset kilpailulait) liittyvät uudet	Lisätään tutkimus- ja kehittämisinvestointeja asettamalla etusijalle hankkeet, jotka voivat kerätä lisää yksityisiä investointeja.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2025, vuoden 2026, vuoden 2027, vuoden 2028 ja vuoden 2029 viimeisellä neljänneksellä: Lisätään julkisia tutkimus- ja kehittämismenoja.	Julkisten tutkimus- ja kehittämismenojen lisääminen siten, että niiden suhde BKT:hen on 0,6 prosenttia vuoteen 2029 mennessä (vuoden 2024 arvioitu taso on 0,5 %).[14]

[14] Tutkimus- ja kehitysmenot lasketaan kotimaisina T&K-bruttomenoina.

välitavoitteet ja tavoitteet			
	Edistetään investointien julkisten kannustimien tehokkuutta ja vaikuttavuutta.	Vaihe 2: Viimeistään vuoden 2028 toisella neljänneksellä: Järkeistetään ja yksinkertaistetaan yritysten kannustimia elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistuksen M1C2-R3 jatkotoimena.	Kannustintoimenpiteiden määrän merkittävä vähentäminen ja tukea myöntävien viranomaisten määrän vähentäminen vuonna 2025 tehtävän vaikutustenarvioinnin tulosten perusteella.
	Edistetään kilpailua ja siten tehokkuutta ja talouskasvua poistamalla pullonkauloja ja markkinoille pääsyn esteitä (myös lainsäädännöllisiä esteitä). Kumotaan tai muutetaan markkinoiden moitteetonta toimintaa haittaavia lakeja ja asetuksia.	Vaihe 3: Viimeistään vuoden 2026, vuoden 2027, vuoden 2028 ja vuoden 2029 viimeisellä neljänneksellä: Hyväksytään vuotuiset kilpailulait.	Vuotuisen kilpailulain ja siihen liittyvien täytäntöönpanosäädösten hyväksyminen ja voimaantulo, jolla vastataan maakohtaisiin suosituksiin ja otetaan asianmukaisesti huomioon Italian kilpailuviranomaisen suositukset sekä asianmukaiset sääntelyä koskevat vaikutustenarvioinnit.
	Parannetaan pk-yritysten kilpailukykyä tukemalla yritysten kasvua sekä edistämällä sukupolvenvaihdoksia, investointisuuntautuneisuutta ja osaamisen ja työpaikkojen kohtaamista.	Vaihe 4: Viimeistään vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä (a), vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä (b) ja vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä (b): Hyväksytään pk-yrityksiä koskeva puitelaki vaikutustenarvioinnin perusteella ja saatetaan täytäntöönpanosäädökset ja vuotuiset päivitykset voimaan. Laki kattaa ainakin seuraavat seikat: •yritysten kasvun ja yhteenliittymien helpottaminen •hallinnon yksinkertaistaminen •liiketoiminnan helppous •sukupolvenvaihdosten helpottaminen muun muassa ammattijohdon palkkaamisen avulla •investointien lisääminen •osaamisen parantaminen.	a) Pk-yrityksiä koskevan puitelain voimaantulo. b) Kaikkien täytäntöönpanosäädösten ja vuosittaisten päivitysten voimaantulo.
Julkishallintoa ja lastenhoitoalaa koskevat	Edistetään henkilöstön vertikaalista liikkuvuutta.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2026 viimeisellä	Vähintään 20 prosenttiin vuotuisista avoimista

uudistukset ja investoinnit – Italian elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistukseen M1C1.R1.9 (Julkishallinnon uudistus) liittyvät uudet välitavoitteet ja tavoitteet		neljänneksellä: Henkilöstön vertikaalisen liikkuvuuden täytäntöönpano.	johtotason viroista valitaan tulosperusteisen ylennysmekanismin perusteella nykyisen henkilöstön jäsen.
	Edistetään henkilöstön horisontaalista liikkuvuutta.	Vaihe 2: Viimeistään vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä: Henkilöstön horisontaalisen liikkuvuuden täytäntöönpano.	Vähintään 15 prosenttiin vuotuisista avoimista viroista valitaan virkamies toisesta julkishallinnosta tai virastosta.
	Hyödynnetään tulosperusteista kehystä.	Vaihe 3: Viimeistään vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä: Hyödynnetään tulosperusteista kehystä.	Tulosarvioinnin ensimmäinen kierros ja bonusten maksu uuden kehyksen puitteissa.
	Lisätään vuotuisia julkisia menoja.	Vaihe 4: Viimeistään vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä: Varmistetaan riittävät taloudelliset resurssit lastenhoitopalvelujen tarjoamiseksi.	Lisätään julkisia menoja 0–2-vuotiaiden lasten nykyisten ja uusien lastenhoitopalvelujen toimintakustannusten kattamiseksi kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman investoinneilla ja kansallisilla resursseilla. Lisäys vastaa vähintään 20:tä prosenttia vuotuisista julkisista menoista, jotka käytetään alle 3-vuotiaiden lasten olemassa olevien lastenhoitopalvelujen toimintakustannuksiin, mukaan lukien kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisen infrastruktuurin myötä syntyvien uusien paikkojen kustannukset.
	Varmistetaan lastenhoitopaikkojen riittävä saatavuus.	Vaihe 5: Viimeistään vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä: Varmistetaan lastenhoitopalvelujen riittävä tarjonta Barcelonan tavoitteen ja vuoden 2027 kansallisen tavoitteen mukaisesti ottaen huomioon alueelliset erot.	Varmistetaan, että kansallisella tasolla 33 prosentilla (kiintiö) alle 3-vuotiaista lapsista on pääsy julkisiin tai yksityisiin lastenhoitopalveluihin. Varmistetaan vähintään 15 prosentin kattavuus alueellisella tasolla.
	Määritellään vanhempien maksaman osuuden raja-arvot.	Vaihe 6: Viimeistään vuonna 2027 viimeisellä neljänneksellä: Lisätään lastenhoidon	Lainsäädännön voimaantulo.

		kohtuuhintaisuutta määrittelemällä kansallisella tasolla sekä vähimmäisvaatimukset lastenhoitopalvelujen saatavuudelle että maksurajat.	
Julkisia menoja koskevat uudistukset ja investoinnit – Italian elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistukseen M1C1.R1.13 (Menojen uudelleentarkastelua koskevan kehyksen uudistaminen) liittyvät uudet välitavoitteet ja tavoitteet	Vahvistetaan julkisten menojen ohjelmointi-, seuranta- ja arviointivalmiuksia.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2027, vuoden 2028 ja vuoden 2029 toisella neljänneksellä: Hyväksytään seuranta- ja arviointisuunnitelmat ja (vuoden 2028 toisesta neljänneksestä alkaen) valtiovarainministeriön vuosikertomus.	Vähintään yhden vuotuisen seuranta- ja arviointisuunnitelman hyväksyminen: suunnitelmassa hahmotellaan kullekin ministeriölle kuuluva toimi , ja se kattaa voimassaoloaikanaan menoalan, joka vastaa yhteensä 10:tä prosenttia suoraan keskushallintojen vastuulla oleviin politiikkoihin osoitetuista menoista. Seuranta- ja arviointisuunnitelmissa esitetään ehdotuksia ja toimia menojen tehokkuuden tai laadun parantamiseksi. Valtiovarainministeriön laatimassa vuosikertomuksessa kuvataan seuranta- ja arviointisuunnitelmien täytäntöönpanon tila, erityisesti vähintään yhden julkisen talouden kestävyyttä edistävän toimen hyväksyminen kussakin ministeriössä.
	Tehostetaan menojen seurantaa muun muassa luomalla julkishallintoihin erityisiä rakenteita ja vahvistamalla niitä tarjottujen palvelujen laadun ja vaikutusten arvioimiseksi.	Vaihe 2: Viimeistään vuoden 2028 ensimmäisellä neljänneksellä: Vahvistetaan valtiovarainministeriön toimivaltaa kaikkien julkista tukea saavien tahojen, myös valtiotasoa alempien viranomaisten ja valtion omistamien yritysten, julkisten menojen hallintaa koskevien tarkastusten suorittamisessa.	Primaari- ja sekundaarilainsäädännön voimaantulo.
	Vahvistetaan julkisten menojen valvontatoimia.	Vaihe 3: Viimeistään vuoden 2026 ja vuoden 2028 ensimmäisellä neljänneksellä:	a) primaarilainsäädännön voimaantulo, b) sekundaarilainsäädännön voimaantulo.

		Uudistetaan keskushallintojen julkisten menojen valvontakehys, säädetään hallintojen taloudellisen vastuun lisäämisestä resurssien hallinnoinnissa sekä vahvistetaan ohjelmasuunnittelua ja toimintapolitiikkojen tuotosten ja vaikutusten seurantaa ja arviointia.	
Verotusta koskevat uudistukset ja investoinnit (uusi toimenpide):	Muokataan verojärjestelmää sovittamalla se yhteen perhevastuiden, talouskasvun ja ekologisen siirtymän tukemista koskevien tavoitteiden kanssa monivuotisesta näkökulmasta.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä: Yksinkertaistetaan verojärjestelmää tarkistamalla verotukien soveltamisalaa.	Vähennetään verotukiin liittyviä tulonmenetyksiä 15 prosentilla hallituksen vuoden 2019 kertomuksessa esitettyyn tasoon (49 miljardia euroa) verrattuna muun muassa ympäristölle haitallisten tukien, alennettujen arvonlisäverokantojen, verovapautusten ja henkilötuloveron (IRPEF) osalta. Ympäristölle haitallisten tukien vähentäminen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti 3,5 miljardilla eurolla vuoteen 2030 mennessä on merkityksellistä verotukiin liittyvien tulonmenetysten vähentämisen kannalta.
	Kevennetään pieni- ja keskituloisten perheiden verorasitusta ja tukea työllisyyttä.	Vaihe 2: Viimeistään vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä: Pienennetään verokiilaa.	Keskimääräistä verokiilaa pienennetään pysyvästi vuoden 2023 tasoon verrattuna.
	Päivitetään kiinteistörekisteri.	Vaihe 3: a) Viimeistään vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä: Kartoitetaan kiinteistöt, jotka eivät ole tällä hetkellä kiinteistörekisterissä. b) Viimeistään vuoden 2028 viimeisellä neljänneksellä: Päivitetään kiinteistöveroja varten sellaisten rakennusten arvo, joissa on vuodesta 2019 lähtien toteutettu energiatehokkuus- ja/tai kunnostustoimia osittain tai kokonaan julkisin varoin.	a) Otetaan käyttöön ja saatetaan voimaan viitelainsäädäntö sekä saatetaan loppuun kartoitustoimet ja kiinteistörekisterin valvonta- ja päivitystoimet. b) Otetaan käyttöön ja saatetaan voimaan viitelainsäädäntö sekä saatetaan loppuun kiinteistörekisterin päivittäminen kaikkien keskeisten vaiheiden sarakkeessa/osiossa määriteltyjen kiinteistöjen osalta.

Valtion omistamien yritysten järkeistämistä koskevat uudistukset ja investoinnit (uusi toimenpide)	Virtaviivaistetaan valtion omistamat yritykset kansallisen lainsäädännön (asetus nro 175/2016) mukaisesti.	Vaihe 1: Viimeistään vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä: Toteutetaan toimia valtion omistamia yrityksiä koskevan lainsäädäntökehyksen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja vahvistamiseksi.	Hyväksytään asianmukaiset toimet, joilla varmistetaan valtion omistamien yritysten toimintaan ja toiminnan tehokkuuteen liittyvän lainsäädäntökehyksen (asetus nro 175/2016) tuloksellinen täytäntöönpano ja tarvittaessa tehostetaan sitä, jotta varmistetaan tehottomien valtion omistaminen yritysten tuloksellinen järkeistäminen tai toiminnan lopettaminen vaarantamatta kuitenkaan julkisten palvelujen tarjoamista.

Tehty Strasbourgissa

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja